

NIEKTORÉ PROBLÉMY INFORMA NEJ STRATÉGIE PODNIKOV

SOME PROBLEMS OF INFORMATION STRATEGY ENTERPRISES

Zuzana KORCOVÁ (SR)

ABSTRACT

Business strategy is a long and successful business operation in the domestic and foreign markets. Information strategy is a part of business strategy of medium-sized and large enterprises in the information society. But some companies pay insufficient attention to information strategy. The paper deals with selected problems of the creation and implementation of enterprise information strategy.

KEY WORDS

information society, information strategy of enterprises, ICT, management IS, IS of enterprise

ÚVOD

Informa ná stratégia (ISt) je dlhodobá orientácia firmy v oblasti informa ných a komunika ných technológií a IS, zostavená na obdobie 2 – 3, maximálne na 5 rokov. Hlavné dôvody tvorby informa nej stratégie sú:

- IKT a najmä informa ný systém sú v sú asnosti strategickým faktorom úspešného pôsobenia podniku,
- informa né systémy stredných a ve kých podnikov sú rozsiahle a dos ťložitú.

Strategické plánovanie manažérskych informa ných systémov (MIS), ako hlavnej sú asti tvorby informa nej stratégie, je nevyhnutné pre fungovanie podniku modernej doby. Hlavnou úlohou informa ného systému je zabezpe i dostatok podstatných, aktuálnych a presných informácií pre potreby rozhodovania.

Medzi ciele vypracovanej ISt patrí zabezpe i väzbu informa nej stratégie podniku na celkovú globálnu stratégiu podniku, nutnosť nájs optimálne využitie možnosti nových informa ných a komunika ných technológií, nutnosť stanovenia priorít a postupností v riešení a minimalizácia rizík,

a tiež uplatnenie najnovších trendov v rozvoji informa ných technológií v stratégii firmy.

CIE , MATERIÁL A METÓDY

Cie om príspevku je uvies niektoré problémy z oblasti tvorby a realizácie informa nej stratégie podniku v stredných a ve kých podnikoch.

Materiálom k príspevku boli lánky z odborných asopisov, príspevky k tejto problematike dostupné na Internete a poznatky autorky príspevku z riešenia výskumného projektu VEGA na KI FEM SPU v Nitre.

Použitú metódu sú najmä analýza, selekcia, porovnanie a syntéza z uvedených informácií a zistených poznatkov.

VÝSLEDKY A DISKUSIA

Rozvoj manažérskoho informa ného systému (MIS) a jeho problémy

Výskum v tejto oblasti poukázal na problémy a nedoceanie významu spracovania informa nej stratégie podniku.

Dôvodmi pre strategické plánovanie IS podniku sú predovšetkým zostrujúce sa konkuren né prostredie, pri om dobrý informa ný systém sa môže sta pre firmu konkuren nou výhodou.

alším dôvodom je výrazný rast zložitosti a náročnosti informačných systémov a z toho vyplýva potreba informačného systému strategicky plánovať.

Cieľom plánovania informačných systémov v podniku je, aby manažérsky informačný systém podporoval globálnu stratégiu podniku. Potrebná je orientácia na najnovšie technológie a trendy, progresívne techniky a ich využitie na dosiahnutie celkovej stratégie podniku. Problémom je aj nesprávny postup pri výbere a nákupe vhodného MIS (asto sa celý výber a nákup zredukuje na otázku ceny) a tiež malá pozornosť sa venuje vytváraniu MIS pre vrcholový manažment firmy.

Exekutívny informačný systém (EIS) je manažérsky informačný systém pre vrcholový manažment. Dôvodom vzniku EIS bolo, že pôvodné MIS sa viazali na strednú a nižšiu úroveň riadenia a neuspokojovali informačné požiadavky vrcholového manažmentu. EIS je automatizovaný systém, ktorý poskytuje vrcholovému manažmentu interné a externé informácie podstatné pre ich strategické riadenie.

Každý podnik môže mať vlastný intranet a môže všetky informácie v podniku rozdeliť na časť neverejnú (k dispozícii len na intranete) a časť verejnú (k dispozícii všetkým užívateľom internetu).

alšími zistenými problémami sú:

- nedostatok integrácia jednotlivých podsystémov,
- nedostatok vybavenie výpočtovou technikou,
- nízka komplexnosť riešenia MIS,
- nedostatok využívania funkčných možností už zavedených MIS,
- slabá ochrana údajov a bezpečnosť spracovania dát.

Trendy IKT v podnikateľskej sfére

Vo výskume firmy Gartner sa uvádza, že ďalším celosvetovo významným trendom je predaj podnikového softvéru ako služby (SaaS). Na Slovensku aj vo svete je jedným z najvýznamnejších softvérov ERP. No regionálne pre východnú Európu, teda aj pre Slovensko platí, že na nej má úplnú prevahu predaj softvéru klasicky, nie SaaS. Výsadné postavenie z medzinárodne významných dodávateľov si na Slovensku udržiava spoločnosť SAP s trhovým podielom 36,03 % v roku 2007. Nasledujú Infor Global Solutions (3,77 %), Epicor (2,51 %), Oracle (2,5 %) a Microsoft (2,49 %). Lokálni výrobcovia majú stále veľký význam s trhovým podielom viac ako 50 %. Slovenský trh s ERP má tendenciu rásť a Gartner predpokladá až 9,6-percentný nárast do roku 2011, ako vyplýva z nasledujúcich údajov:

ERP softvér - Slovensko	2007	2008	2009	2010	2011	Rast 2006-2011
ERP softvér (v milión EUR)	33,3	36,7	40,0	43,6	47,7	9,6%

Zdroj: Gartner

Hospodárska kríza a oblasť IKT v podnikoch na Slovensku

Najväčším predpokladaným vplyvom hospodárskej krízy na investície do oblasti IKT v podnikoch je obmedzenie nákupu nového hardvéru alebo softvéru a efektívnejšie využívanie technologických riešení. Väčšina podnikov verí, že optimalizácia IT riešení môže viesť k zníženiu celkových nákladov. Vyplýva to z kvantitatívneho prieskumu, ktorý pripravila agentúra TNS.

Len asi 20 % respondentov uviedlo, že nepredpokladá dosah krízy na svoje pôsobenie. Kríza podľa riadiacich a IT pracovníkov ovplyvuje hlavne vnútorné rozhodovanie v podnikoch predovšetkým smerom k znižovaniu nákladov, následne k zvýšeniu produktivity a efektivity a k obmedzeniu rastu.

Za najdôležitejšiu prioritu pri investíciách do softvéru v čase krízy považujú dve tretiny podnikov pomer cena/výkon a až 80 % respondentov uviedlo, že technologické riešenia môžu pomôcť pri optimalizácii nákladov.

Najdôležitejšie zistenia prieskumu sú:

- 59 % respondentov sa zameralo na znižovanie nákladov vo firme a 32,7 % na zvýšenie produktivity alebo efektivity,
- až 42,7 % respondentov chce efektívnejšie využívať svoje technologické riešenia
- pri rozhodovaní je pre 68,7 % respondentov na prvom mieste pomer cena/výkon.
- 80 % respondentov uviedli, že technologické riešenia môžu pomôcť pri optimalizácii nákladov.

Prostredníctvom správnej investície do oblasti IKT možno v konečnom dôsledku ušetriť veľa nákladov. Schopnosť zabezpečiť si alternatívne zdroje financovania pre firemné projektové zámery a usporiadať na správnom mieste môže byť v budúcnosti rozhodujúca konkurenčná výhoda podniku.

Programové vybavenie IS v rezorte pôdohospodárstva

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky nakúpi SAP licencie od spoločnosti SAP Slovensko, s.r.o. v hodnote 5,2 mil. eur bez dane z pridanej hodnoty. Na Slovensku pôsobí spoločnosť SAP Slovensko. Predmetom inštalácie tejto spoločnosti, podobne ako aj jej materskej firmy v Nemecku, sú podnikové softvérové riešenia.

Podľa zverejneného oznamu v Úradnom vestníku Európskej únie bol systém SAP v rezorte pôdohospodárstva uvedený do produktívnej prevádzky v januári 2009 a v súčasnosti sa koná etapa pozáručnej podpory používateľov. V oznámení o výsledku výberového konania sa uvádza, že "v nasledujúcom období bude potrebné rozšíriť oblasti využitia nasadenej informačnej technológie, a tým umožniť jej lepšie využitie na podporu evidenčných, prezentačných, organizačných, riadiacich a kontrolných procesov kľúčových rezortných zložiek". V zmysle dodržania zmluvného vzťahu medzi ministerstvom pôdohospodárstva a SAP Slovensko a zamedzenia používania nelegálneho softvéru zamestnancami podnikov rezortu je potrebné obstarávať ďalšie licencie za účelom zosúladenia požadovaných užívateľov a požadovaných licencií.

Toto programové vybavenie IS podnikov by sa malo financovať z prostriedkov určených na technickú pomoc Programu rozvoja vidieka SR na roky 2007 až 2013.

Malé a stredné podniky a informačná stratégia

Informačná stratégia je dôležitá aj v týchto podnikoch, musí mať podporu vedenia a kvalitných pracovníkov, ktorí sú schopní ju vytvoriť. Mali by mať znalosti najmä z manažmentu, z informačných technológií a z informačných systémov. V malých podnikoch sa takíto zamestnanci vyskytujú výnimočne. Preto by si malé aj stredné podniky mali prizvať pre jej vypracovanie odborníkov z profesionálnych organizácií z oblasti IT.

Stredné podniky, ale dnes i malé podniky potrebujú kvalitný informačný systém. Samostatné malé aplikácie majú menej možností, z hľadiska informačných potrieb nie sú dostatočné a ich aktualizácie bývajú nákladné.

K zavádzaniu nových IKT ich núti situácia u dodávateľov, odberateľov a potreby zákazníkov.

Malé i stredné podniky najčastejšie prehodnocujú svoj aktuálny IS a existujúce IKT na základe rozvíjajúcich sa potrieb v obchodných vzťahoch.

Informačná stratégia by mala patriť v súčasnosti medzi kľúčové stratégie podnikov. Informačné a komunikačné technológie sú už v každej kancelárii (oddelení) a predstavujú stále väčší objem finančných prostriedkov, v MSP to môže tvoriť veľkú investičnú položku.

Informačná stratégia podniku (aj malého alebo stredného) by mala byť postavená tak, že rieši existujúce problémy podniku, a zároveň vytvára do budúcnosti nové možnosti podniku. MSP

na Slovensku by mali venovať jej vypracovaniu potrebnú pozornosť, väčšina MSP nevenuje informácii strategii žiadnu alebo len minimálnu pozornosť.

ZÁVER

Vrcholoví manažéri mnohých podnikov pochopili nutnosť vypracovania informačnej stratégie ako súčasti podnikovej stratégie. Neustály rozvoj informačných a komunikačných technológií patrí medzi hlavné dôvody pre tvorbu a neustálu aktualizáciu informačnej stratégie. Podniky z rezortu poľnohospodárstva a potravinárstva sa už tiež venujú tejto problematike, zia ešte v nedostatočnej miere. Niektoré podniky informačnú stratégiu ešte vôbec nemajú vypracovanú, najmä poľnohospodárske, v potravinárskych podnikoch je situácia o niečo lepšia. Veríme, že po hospodárskej kríze sa situácia v tejto oblasti zmení k lepšiemu aj v tomto rezorte.

ABSTRAKT

Podniková stratégia je základom dlhodobého a úspešného pôsobenia podniku na domácom i zahraničnom trhu. Súčasťou podnikovej stratégie stredných a veľkých podnikov v informačnej spoločnosti je informačná stratégia. Niektoré podniky jej nevenujú dostatočnú pozornosť. Príspevok sa zaoberá vybranými problémami z oblasti tvorby a realizácie informačnej stratégie podniku.

K Ú ŤOVÉ SLOVÁ

informačná spoločnosť, informačná stratégia podniku, IKT, manažérsky IS, podnikový IS

LITERATÚRA

- [1] HENNYEYOVÁ, K.: Bezpečnosť digitálneho prostredia na Slovensku, In: Medzinárodné vedecké dni 2006 [elektronický zdroj] - Nitra : SPU, 2006. - ISBN 80-8069-704-3. s. 1510-1514. - 1
- [2] INFOWARE: Súčasné trendy v IT a podnikaní, 4.12.2008. Dostupné na Internete: <http://www.infoware.sk/buxus_dev/generate_page.php?page_id=57497>
- [3] KORCOVÁ, Z.- WENZLOVÁ, M.: Vybrané aspekty z oblasti IKT v malých a stredných podnikoch, CD-ROM, In: Informačné technológie v riadení a vzdelávaní [elektronický zdroj] Nitra : SPU, 2007. - ISBN 978-80-8069-968-0. - S. 81-85
- [4] LEDNÁR, M.: Informačná stratégia podniku, 2007, In: Infoware 10/2007, Bratislava, s. 38-39, ISSN 1335 4787
- [5] LEDNÁR, M.: Slabé miesta malých firiem vo využívaní IT, 2007, In: Infoware 11/2007, Bratislava, s. 17, ISSN 1335 4787
- [6] SITA: Ministerstvo pôdohospodárstva nakúpilo SAP licencie za 5,2 mil. € [online] [07.08.2009] Dostupné na Internete:<<http://www.itnews.sk/spravy/informatizacia/2009-08-07/c128616>>.
- [7] TOTHOVÁ, D.: Počítačové siete v podnikaní v agro-sektore, In: Vybrané otázky agrárneho práva Európskej únie III, 1. vyd., CD ROM - Nitra : SPU, 2006. - ISBN 80-8069-812-0. - S. 105-110.
- [8] TS MICROSOFT: Slovenské firmy chcú efektívnejšie využívať technologické riešenia, 03.08.2009. Dostupné na Internete: <<http://www.itnews.sk/spravy/prieskumy/2009-08-03/c123262>>.

KONTAKT***Ing. Zuzana Korcová***

Slovenská po nohospodárska univerzita v Nitre

Fakulta ekonomiky a manažmentu

Katedra informatiky

Tr. A.Hlinku 2

949 76 Nitra

tel.: 037/641 4172

e-mail: Zuzana.Korcova@uniag.sk

Recenzoval(a): doc. Ing. Vladimír POPELKA, CSc.